

УПРАВЛЕНИЕ НА МОЩНИ МОС ТРАНЗИСТОРИ С ОПТРОНИ

Доц. ктн. инж. Аван Станчев Колев-ВМК-Габрово-1993г.

За галваническо разделяне на схемата за управление от високоволтовата и силнотокова верига на **мощни MOS транзистори** се използват индуктивни трансформатори, оптрони и оптронни интегрални схеми.

Систематизирани параметри и някои гранични стойности на **мощни MOS транзистори** са дадени в табл.1.

Предлагаме кратка класификация на управляващите схеми за **MOS транзистори с оптрони**. Те могат да се изпълнят с **фотодиодни**, **фототранзисторни оптрони**, **фотодиодни оптрони работещи като фотоелементи** и **оптронни интегрални схеми**. По вида на **захранването на гейта**-с допълнителен захранващ източник и без допълнителен захранващ източник- захранване от напрежението на дрейна или от напрежението генерирано от фотоелементите.

Фотодиодните оптрони /едноканални и многоканални/ с голям брой фотоприемници- фотодиоди /10÷20/ са предназначени да работят като **фотоелементи**. Праговото напрежение на **мощните MOS транзистори** е няколко волта /2÷4 V/. Затова **фотоелементите генерират напрежение** $E_{ph} = 5 \pm 9$ V и **фототок** $I_{ph} = 3 \pm 12 \mu A$. Фирмени разработки та накива типове оптрони са систематизирани и дадени в табл.2, а корпусите им на фиг.1÷фиг.5. От табл.2 се вижда, че с малък ток през светодиода /10÷20 mA/ се генерира необходимото ф.е.д.н. /5÷9 V/. Много високо е изолационното напрежение /няколко kV/, но недостатък са лошите фронтове на импулсите /времената на включване t_{on} и изключване t_{off} имат типични стойности няколко стотици μs /.

Интерес представлява оптронът OFM 1A /9/, при който може да се комутира изходно напрежение ± 300 V при ток $\pm 0,25$ A. Всеки фотоприемен канал при него се състои от 16 фотодиода, всеки от които генерира напрежение 0,5 V или общо около 9 V.

Ама в производство **фотодиодни оптрони**, работещи като **фотоелементи**, управляващи два MOS транзистора, които комутират постоянно и променливо напрежение. Например AQV214(i Matsushite) с ток 5 mA през светодиода се комутират 400 V при ток 1 A.

табл.2

тип оптран	I_{SD} , $\frac{A}{V^2}$	светодиод			Фотоприемник			0			ПТРОН			
		I_{on} , $\frac{A}{V}$	U_{on} , V	U_R , V	I_D , $\frac{A}{V}$	I_{Dn} , μA	t_{on}, t_{off} , μs	R_O , $k\Omega$	C_{IO} , pF	U , V	I , A	$0,5$	-300	$0,25$
CA31A	15	-	-	-	-	-	-	100	100	-	2,5	1	-	-
TA259C	20	-	-	-	-	-	-	7,3	6	500	2000	-	2,5	-
TA259CA	20	-	-	-	-	-	-	5,2	6	200	2000	-	2,5	-
TA2591A	20	-	-	-	-	-	-	5,1	12	200	3000	-	2,5	-
TA2591	20	-	-	-	-	-	-	7,6	6	500	2000	-	2,5	-
BSA21	60	25	-	1,25	30	10	100	5,0	3	-	-	-	1	-
BSA22	60	25	-	1,25	50	10	100	5,0	3	-	-	-	1	-
TA2595	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	400	0,15
TA259C	20	-	-	-	-	-	-	-	-	1000	1000	12	2,5	-
ACV214	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	400	1

табл.1

Параметри на мощната MOS транзистори

U_{DS}	$\leq$	$500(1000)$	V
U_{GDS}	$\leq$	$500(400)$	V
I_{DS}	$\leq$	$500(1000)$	A
R_{DS}	$\geq$	$500,005$	Ω
U_{GSTh}	(2 ± 4)	V	
ε_{fs}	(2 ± 2)	A/V	
P_L	$\leq$	$55Q$	W
t_{on}	$(t_{on})_{0.5-0.55}$	ns	

1. Напрежение дрейн-сурс
2. Напрежение гейт-сурс
3. Ток на дрейна
4. Ъпротивление в отпущено състояние
5. Прагово напрежение
6. Струмност
7. Развсейвана мощност
8. З време на включване/изключване/

На фиг.6 е показана схема на бързодействуваща токова защита на мощн MOS транзистор във всеки такт по време на превключване на мрежата. Изпълнена е с фотодиоден оптрон с усилвателен транзистор. Управлението по вход 7 е от изход на CMOS IC. При подаване на входа на схемата на сигнал лог.1, се отпуска усиливателният транзистор на оптрана /6N2135-RB/.

На фиг.7 е показана схема за управление на мощн MOS транзистор /Siemens / тип BUZ 25 / Siemens / с помощта на български фототранзисторен оптрон тип 6N2111B. В изходната верига на MOS транзистора е включен управляем магнитен вентил. Мощният N канален MOS FET транзистор е за напрежение 100 V, ток 10 A и има разсейвана мощност 78 W . Използването на комплементарна двойка транзистори VT1 и VT2 подобряват фронтовете на импулсите. Това е схема с динамичен товар /всеки транзистор е товар на другия/. Стъпалото има малко изходно съпротивление и бързо се зареждат и разреждат капацитетите на транзистора и с това той бързо се отпуска и запушва. Постигнати са времена около 200 ns.

За управление на MOS транзистори в следващите схеми се използват оптрони предназначени за тази цел. При схемата от фиг.8 се управлява мощн N канален MOS транзистор с напрежение на дрейна до 600 V. В блок Е се съзрява блокирана логика, служеща за разреждане капацитета гейт-сорс на транзистора при изключване /съпротивление 1 kΩ/.

Схемата от фиг. се използва за управление на постоянно-токов електродвигател чрез широчинно-импулсна модулация /ШИМ/. Допълнителният буферен кондензатор C1 намалява фронтовете и увеличава генерирания фототок.

При липса на такива типове оптрони, може да се използува последователно включване на фотодиодни оптрони - фиг.10.

При схемата от фиг.11 MOS транзисторите се управляват чрез двukanални оптрони, фотоприемниците на които са матрици от фотодиоди, генериращи напрежение 5-10 V и ток 5 μA . Чрез схемата се комутира променливо напрежение 250 V при ток до 10 A.

За тока на дрейна на MOS транзистора

$$(1) \quad I_D = g_{fs} / (U_G - U_{GSth}) U_D - \frac{1}{2} U_D^2 /$$

където g_{fs} - стръмност A/V, U_G - напрежение на гейта, U_{GSth} - прагово

напрежение, U_D - напрежение на дрейна.

За схемите от фиг.10+12 генерираното ф.е.д.и. е:

$$(2) E_{ph} = n \cdot T \ln\left(\frac{I_{ph}}{I_D} + 1\right)$$

където n - брой на последователното включени photoелементи, T - температурен потенциал, I_{ph} - фототок, I_D - ток на тъмно.

$$(3) I_{TOV} = 0 / \text{Вход на MOS транзистор} / .$$

Фототъкт е:

$$(4) I_{ph} = CTR \cdot I_F$$

където: CTR - кофициент на предаване по ток на оптрана, I_F - ток през светодиода.

Основно предимство на оптраните пред импулсните трансформатори е предаване на продължителни импулси с кратки фронтове.

В променливотокови вериги MOS транзисторите успешно заместват тиристорите и симисторите, защото имат лесно управление.

Други приложения на предложените схеми: в захранващи източници, високоволтови и силнотокови ключове, за индукционно нагряване, н.ч. усилватели, за зареждане на акумуляторни батерии.

Азползвана литература:

I1I. Вачков, П. И. и Д. А. Аванов. Мощни MOS транзистори и приложението им. С., Техника, 1990.

I2I. Колев, И. С. и Т. С. Тодоров. Оптрони и приложението им. С., Техника, 1988.

I3I. Гаун, К. Схема управления мощными MOS транзисторами. Электроника, 1990, №11.

I4I. Kaifer, E., Müllmer, F., Tihanyi, J. Basic Circuits Using SiPMOS FET Drivers. Siemens Components, 1981, №1.

I5I. Optokopplers steuert Leistung MOSFETs direct an. Elektronik Industrie, 1988, 19, №9

I6I. Sahn, W. H. Störungsempfindliche Optokoppler.-

Der Elektroniker, 1986, №9.

I7I. Siemens. Schaltbeispiele Ausgabe 1982/83.

I8I. Strombegrenzung für Power MOS-FET's in Schaltnetzteilen. - Elektronik, 1988, №2

I9I. Rodriguez, E. T. Fast MOS Optocouplers beat SSR's in speed and reed relays in performance. Electronic Design, 1980, v27, №1

I10I. Aizawa Yoshiaki, Sekiya Testuo, Hiasaka Hironobu.- Toshiba Review 1989, 44, №12, 934-956.

